

Elektronický informačný BULLETIN 4/2019

Aktivity ED Lučenec

Regionálne kolá Mladý Európan 2019

Regionálne kolá vedomostnej súťaže Mladý Európan 2019 organizovalo Informačné centrum Europe Direct v spolupráci s partnermi dňa 02.04.2019 v Lučenci a 05.04.2019 v Banskej Bystrici pre študentov druhých a/alebo tretích ročníkov gymnázií a stredných odborných škôl v rámci Banskobystrického kraja.

Poslaním súťaže je zvýšiť povedomie participatívneho občianstva Európskej únie medzi študentmi stredných škôl na Slovensku. Nosnou témou sú všeobecné znalosti o histórii, geografii, osobnostiach a najvýznamnejších pamätihodnostiach EÚ. Záštitu nad súťažou v roku 2019 prevzal vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku pán Ladislav Miko. Súťaž sa realizuje v spolupráci so Zastúpením Európskej komisie v SR. Partnerom súťaže je Úrad vlády SR.

Súťaž prebiehala v troch súťažných kolách, prvé kolo – vedomostný test, druhé kolo – jazyková súťaž v správnom vyplnení jazykovej krížovky a tretie kolo/finále bolo zamerané na správne zodpovedanie otázok doplnených obrázkami z nasledovných oblastí: kvíz s kategóriami osobností, symboly a dominanty EÚ.

Celkové výsledky regionálnych kôl boli nasledovné:

Regionálne kolo v Lučenci: 1.miesto – Gymnázium B.S.Timravy, Lučenec, 2. miesto – Obchodná akadémia Lučenec, 3. miesto – Súkromné gymnázium Lučenec

Regionálne kolo v Banskej Bystrici: 1. miesto – Gymnázium J. Chalupku, Brezno, 2. miesto – Gymnázium A. Kmeťa, Banská Štiavnica, 3. miesto – Gymnázium Ľ. Štúra, Zvolen

Vítazom regionálnych kôl srdečne blahoželáme a držíme im palce v národnom kole súťaže Mladý Európan 2019, ktoré sa uskutoční 13.06.2019 v Košiciach.

Podujatie „Z blízka/z ďaleka – Iné Rumunsko“

Mesto Lučenec v spolupráci s Informačným centrom Europe Direct Lučenec, LUKUSom a Veľvyslanectvom Rumunskej republiky na Slovensku pripravilo dňa 09. 04. 2019 podujatie v Mestskom múzeu Lučenec „Z BLÍZKA/Z ĎALEKA – Iné Rumunsko“. Zámerom podujatia je prezentovať národnostné menšiny žijúce v meste Lučenec, cudzincov a ich kultúru, a tiež prezentovať predsedajúcu krajinu v Rade Európskej úнии.

Panelová výstava „Veľké zjednotenie. Od víťazstva v prvej svetovej vojne po korunováciu panovníkov Veľkého Rumunska“ ponúka dobové a doteraz zriedka zverejňované snímky zobrazujúce nasadenie kráľa Ferdinanda a kráľovnej Márie v kľúčových dejinných momentoch, ktoré viedli k ukončeniu prvej svetovej vojny a rozhodli o zjednotení Rumunska. Slávnostného otvorenia výstavy sa zúčastnila aj jej excelenca veľvyslankyňa Rumunska na Slovenku Steluța Arhire. Prijemné poludnie spestril hudobno tanečným programom folklórny súbor MESESUL, reprezentujúci Salajskú župu. Podujatie bude pokračovať od 25. apríla výstavou „Ozbrojené sily Rumunska pri oslobodzovaní Slovenska, január – máj 1945“. Tretinu Slovenska oslobodili Rumuni a neoddeliteľne patria k oslobodeniu Lučenca. Len na okraj štatistický údaj uvádza, že pri oslobodzovaní mesta Lučenec padlo 146 sovietskych vojakov, 196 Rumunov, 55 Maďarov a 165 nemeckých vojakov. Podujatie Iné Rumunsko bude v mesiaci apríl a máj dopĺňať niekoľko sprievodných akcií a to, premietanie dokumentárneho filmu Neskrotné Rumunsko vo výstavnej sále. Dňa 25. apríla (vo štvrtok) sa uskutoční beseda s národným cyklokoordinátorom Petrom Kľučkom „Z Bratislavy po Čierne more na dvoch kolesách“. Určite pre malých návštevníkov bude lákadlom tvorivá dielňa venovaná zatracovanému hrdinovi Rumunska grófovi Vladovi Draikulovi v mesiaci máj.

Beseda s Petrom Klučkom o Rumunsku

Dňa 25.04.2019 sa v rámci podujatia "Z blízka/z ďaleka – Iné Rumunsko" realizovala beseda s Petrom Klučkom, národným cyklokoordinátorom, pod názvom "Z Bratislavy k Čiernemu moru na dvoch kolešákch", ktorú organizovalo mesto Lučenec v spolupráci s Informačným centrom Europe Direct Lučenec a LUKUSom. Počas zaujímavej besedy sa mohli občania mesta dozvedieť o netradičných zážitkoch p. Klučku počas jeho cesty bicyklom z Bratislavy k Čiernemu moru, ale aj o iných krásach Rumunska, ktoré nepoznáme z bežných turistických propagačných materiálov.

Diskusia so študentmi "EÚ a my v roku 2019" v Banskej Štiavnici

Informačné centrum Europe Direct zorganizovalo už po tretíkrát podujatie "EÚ a my v roku 2019" dňa 29. 04. 2019 na pôde Gymnázia Andrea Kmeťa v Banskej Štiavnici. Študenti gymnázia sa mali možnosť dozvedieť viac aktuálnom dianí v EÚ, stratégiách EÚ, téme brexitu v EÚ, o téme volieb do Európskeho parlamentu v roku 2019 a tiež o aktuálnych výročiach SR – 10. rokov využívania EURA a 15. rokov vstupu SR do EÚ. Na záver diskusie prebiehal kvíz o všeobecných znalostiach EÚ a na aktívnych študentov čakali odmeny, ktoré poskytlo Informačné centrum Europe Direct a Kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku.

Novinky z EÚ

Nová dohoda pre spotrebiteľov: Európska komisia víta predbežnú dohodu o posilnení pravidiel EÚ na ochranu spotrebiteľa

Európsky parlament a Rada dosiahli predbežnú dohodu o prísnejších pravidlách na ochranu spotrebiteľa, ktoré sa dajú lepšie presadzovať. Medzi najvýznamnejšie zlepšenia patrí väčšia transparentnosť pre spotrebiteľov pri nakupovaní online, účinnejšie sankcie a jasné pravidlá pre riešenie problému dvojakej kvality výrobkov v EÚ. Tieto nové pravidlá navrhla Európska komisia v apríli minulého roka ako súčasť balíka s názvom [Nová dohoda pre spotrebiteľov](#).

Prijaté opatrenia prinesú spotrebiteľom konkrétne výhody:

- Účinné sankcie za porušenie právnych predpisov EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa
- Riešenie dvojakej kvality spotrebného tovaru
- Posilnené spotrebiteľské práva na internete

Túto predbežnú dohodu musí teraz oficiálne prijať Európsky parlament a Rada (členské štáty).

Bezpečnosť na cestách: ako sme na tom?

Minulý rok zomrelo na európskych cestách menej ľudí, ale podľa nových predbežných údajov za rok 2018, je potrebné vyvinúť v tomto smere väčšie úsilie. V roku 2018 bolo v EÚ 28 približne 25 100 smrteľných nehôd spôsobených dopravnými nehodami. Ide o pokles o 21% v porovnaní s rokom 2010 a o 1% v porovnaní s rokom 2017. S priemerom 49 úmrtí na jeden milión obyvateľov to potvrdzuje, že európske cesty sú zďaleka najbezpečnejšie na svete. Celkovým cieľom je znížiť počet úmrtí na cestách do roku 2020 na polovicu, čo vy-

žaduje od členských štátov a celého spoločenstva v oblasti bezpečnosti cestnej premávky rýchly postup.

Čo sa týka Slovenska, v oblasti bezpečnosti cestnej premávky sa od roku 2010 zlepšilo o 28% - viac ako je priemer v EÚ. Okrem toho, od roku 2017 do roku 2018 Slovensko zaznamenalo pokles počtu úmrtí na cestách o 8%, čo predstavuje 46 úmrtí na milión obyvateľov.

Krajiny EÚ s najlepšimi výsledkami cestnej bezpečnosti v roku 2018 boli Spojené kráľovstvo (28 úmrtí / milión obyvateľov), Dánsko (30 úmrtí / milión obyvateľov), Írsko (31 úmrtí / milión obyvateľov) a Švédsko (32 úmrtí / milión obyvateľov). Krajiny s vyšším ako priemerom poklesom počtu úmrtí na cestách od roku 2017 do roku 2018 boli Slovensko (-13%), Litva (-11%), Bulharsko (-9%) a Cyprus (obe krajiny -8%). Krajiny s najvyššou úmrtnosťou boli Rumunsko (96 úmrtí / milión obyvateľov), Bulharsko (88 úmrtí / milión obyvateľov), Lotyšsko (78 úmrtí / milión obyvateľov) a Chorvátsko (77 úmrtí / milión obyvateľov).

Na čele zoznamu nebezpečných výrobkov sú hračky a automobily

Európska komisia zverejnila správu za rok 2018 o systéme Safety Gate pre nebezpečné výrobky (bývalý systém včasného varovania).

Zo správy vyplýva, že si príslušné orgány si navzájom vymenili 2 257 varovaní o nebezpečných výrobkoch. K najviac nahlasovanej kategórii výrobkov patrili hračky (31 %), po ktorých nasledovali motorové vozidlá (19 %) a na treťom mieste boli odevy, textil a módné doplnky (10 %). Medzi najviac nahlasované riziká patrili: chemické riziká a riziká poranenia (po 25 %) a ďalej riziko zadusenía v prípade detí (18 %).

Na Slovensku patrili medzi najčastejšie oznamované výrobky hračky, svietiace reťaze a šperky, čo sa týka rizík išlo o chemikálie, riziko zadusenía či elektrického šoku. Varovaní bolo 50 a následne prijatých opatrení 231.

Jedným z najbežnejších opatrení na zníženie rizík, ktoré nebezpečné výrobky predstavujú je ich stiahnutie od používateľa. Podľa správy však podiel úspešne stiahnutých zostáva vo všeobecnosti nízky. Výsledky správy poukazujú na to, že až jedna tretina respondentov vedome naďalej používa výrobky stiahnuté od používateľov.

Viac ako polovica všetkých zistených nebezpečných výrobkov pochádza z Číny. Spolupráca s čínskymi orgánmi v oblasti bezpečnosti výrobkov zostáva prioritou, no jej výsledky sú neisté. Komisia v tejto súvislosti naďalej spolupracuje s príslušnými čínskymi orgánmi. Týka sa to aj zvyšovania informovanosti o pravidlách bezpečnosti výrobkov, ktoré treba spĺňať pri predaji spotrebiteľom v EÚ.

Bezpečnosť potravín: Komisia prijala nové nariadenie s cieľom znížiť prítomnosť trans-mastných kyselín

Komisia prijala nové nariadenie, ktorým sa stanovuje maximálny limit pre používanie priemyselne vyrábaných [transmastných kyselín](#) v potravinách v EÚ. Cieľom tohto nariadenia je chrániť zdravie spotrebiteľov a poskytnúť Európanom zdravšie možnosti stravovania. V priebehu rokov sa vo viacerých vedeckých štúdiách, vrátane štúdie [Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín](#), poukazovalo na to, že príjem transmastných kyselín v strave by mal byť z hľadiska predchádzania zdravotným rizi-

kám čo najnižší. Maximálny limit, ktorý sa stanovuje dnes prijatým nariadením, zodpovedá 2 gramom priemyselne vyrábaných transmastných kyselín na 100 gramov tuku v potravinách určených pre konečného spotrebiteľa a potravinách určených na maloobchodný predaj. Podniky tiež musia informovať o množstve transmastných kyselín v potravinách dodávaných iným podnikom v prípade prekročenia tohto limitu. Uvedené nariadenie nadobudne účinnosť 2. apríla 2021.

Očkovanie: neakceptujeme dezinformácie

Pri príležitosti Európskeho týždňa imunizácie zverejnila Európska komisia prieskum Eurobarometra týkajúci sa postojov Európanov k očkovaniu. Z prieskumu vyplýva, že 85 % občanov EÚ (SK 84%) je presvedčených, že očkovanie je účinný spôsob prevencie infekčných chorôb a ochrany seba aj iných. Počas posledných piatich rokov sa dala zaočkovať približne polovica občanov EÚ a veľká väčšina (79 %) konzultuje zdravotnícky personál, ktorému dôveruje, s cieľom získať informácie o očkovaní.

Z prieskumu však vyplývajú aj znepokojujúce zistenia: 48 % Európanov je mylne presvedčených, že očkovacie látky môžu často vyvolať vážne vedľajšie účinky a 38 % si myslí, že vakcíny môžu spôsobiť choroby, proti ktorým majú chrániť.

V rámci posilnenej spolupráce proti chorobám, ktorým sa dá predchádzať očkovaním plánuje Komisia a WHO usporiadať 12. septembra 2019 v Bruseli [celosvetový samit o očkovaní](#). Bude to jasný signál politickej podpory, pokiaľ ide o výhody očkovania, význam ďalšieho výskumu pre zlepšenie očkovacích látok a potrebu zabezpečiť rovnaký prístup k očkovacím látkam pre všetkých.

Európske súťaže

Súťaž – “Nie je mi to jedno – idem voliť do EÚ parlamentu 2019”

Dokedy: 17. máj 2019

Kde: Slovensko

Kedy: vyhlásenie víťazov - 30. máj 2019

[Asociácia krajských rád mládeže](#) vyhlasuje súťaž v tvorbe krátkych motivačných videí k zapojeniu so do volieb EÚ parlamentu 2019.

Súťaž je určená pre mladých ľudí vo veku 15 – 30 rokov, ktorých úlohou je vytvoriť originálne video, ktoré spĺňa tieto pravidlá:

- obsahové zameranie na súťažnú tému – Motivácia mladých ľudí ísť voliť 25. mája 2019 do EÚ parlamentu

- kritérium maximálnej dĺžky – 1 minúta
- video bude obsahovať – názov: Nie je mi to jedno- idem voliť do EÚ parlamentu 2019 a v závere: logo AKRAM, MŠVVaŠ SR, IUVENTY a mená tvorcov, resp. zoskupenia

Súťažný príspevok musí byť doručený cez internetové portály, z ktorých ho bude možné stiahnuť. Videá vyhodnotí hodnotiaca komisia na základe splnenia kritérií. Na víťazov čakajú hodnotné finančné odmeny. Súťažné príspevky je potrebné odoslať najneskôr do 17. mája 2019 na akram@akram.sk.

Vyhlasenie súťaže krátkych motivačných videí

NIE JE MI TO JEDNO
IDEM VOLIŤ DO
EÚ PARLAMENTU
25.MÁJA 2019

AKRAM

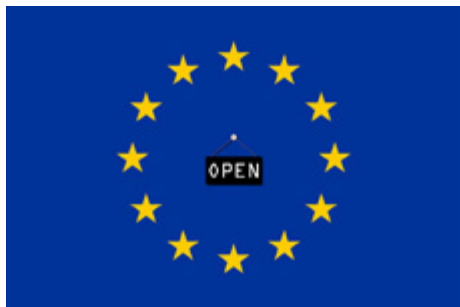
MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY
VÝCHOVY A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IUVENTA

Bližšie info na: <https://www.akram.sk/nie-je-mi-to-jedno-idem-volit-do-eu-parlamentu-2019?fbclid=IwAR1nm-mVPYFkysszrOhZOWFR1W7n-2v34q31-KtWvCWajvuK22XpyXiRfjKc>

Európske iniciatívy

Iniciatíva – “DiscoverEU”

Dokedy: 16. máj 2019

Kde: Európa

Kedy: 1. august 2019 - 31. január 2020

“Čaká na teba celý svet. Zabaľ si ruksak a vyraz s kamarátmi na cestu.”

“DiscoverEU” je iniciatívou Európskej únie, ktorej cieľom je umožniť mladým ľuďom cestovať po Európe.

Táto iniciatíva je tak jedinečnou príležitosťou:

- stretnúť sa s podobne zmýšľajúcimi cestovateľmi
- získať väčšiu nezávislosť a sebadôveru
- objaviť nové rozmery svojej identity ako občana EÚ

Je určená mladým ľuďom, ktorí sa narodili v období od 2. júla 2000 – 1. júla 2001 a v čase vyhlásenia výsledkov súťaže majú štátnu príslušnosť jedného z členských štátov Európskej únie.

Tvojou vcelku príjemnou povinnosťou ako ambasádora iniciatívy bude podeliť sa so svojimi cestovateľskými zážitkami na sociálnych médiách – Instagrame, Facebooku či Twitteri pomocou #DiscoverEU. Takisto môžeš urobiť prezentáciu vo svojej škole alebo komunite.

Na prihlásenie slúži slúži nasledovný formulár, deadline pre registráciu je 16. máj 2019.

Blížšie info na: https://europa.eu/youth/discovereu_sk

GRANTY SR a EÚ

Grantový program

“Spojme sa pre dobrú vec 2019”

Uzavierka: 22. máj 2019

Maximálna výška grantu: 3 000 eur

“V [Nadácii Orange](#) veria, že Slovensko môže byť lepším miestom pre život a to aj vďaka aktívnym komunitám, ktoré sa oň starajú. Radi podporia nápady aktívnych ľudí, ktoré vedú k utuženiu vzťahov v komunite, k rozvoju komunit, dobrovoľníctva a k nachádzaniu riešení na miestne či celospoločenské problémy.”

15. ročník [Grantového programu “Spojme sa pre dobrú vec 2019”](#) je určený všetkým, ktorí majú predstavu, ako prispieť k pozitívnemu daniu vo svojom okolí, vdýchnuť život nevyužívaným či zanedbaným priestorom, prepojiť rôzne skupiny obyvateľov a podporiť rôznorodosť aktivít a zážitkov utužujúcich vzťahy v komunite.

Program sa sústreďí na:

- podporu angažovanosti ľudí a zvyšovanie záujmu o ich okolie
- podporu komunitných aktivít s dlhodobým dopadom a so zabezpečením udržateľnosti
- revitalizáciu, sprístupňovanie a oživovanie verejných priestranstiev so zapojením komunity a slúžiacim širokej verejnosti
- iné zmysluplné aktivity podporujúce komunitný rozvoj, dobrovoľníctvo a aktívne zapojenie znevýhodnených skupín do komunitného života

Neformálne skupiny aktívnych občanov a mimovládne organizácie použijú na prihlasovanie svojich projektov [registračný formulár](#), deadline pre ich registráciu je 22. máj 2019.

Všetky potrebné informácie nájdete na: <https://www.nadaciaorange.sk/sk/komunitny-rozvoj/spojme-sa-pre-dobru-vec>